

Stanowisko Lokalnych Grup Rybackich Warmii i Mazur

z dnia 14 sierpnia 2013 r.

Warmińsko Mazurskie Lokalne Grupy Rybackie (LGR) wnoszą o uwzględnienie na poziomie regionalnym w projekcie RPO i komponencie regionalnym EFS na lata 2014-2020 oddzielnych Osi Priorytetowych dla Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność umożliwiającą realizację wielofunduszowych Lokalnych Strategii Rozwoju na terenie Warmii i Mazur.

Uzasadnienie

Komisja Europejska (KE) w okresie programowania 2014 – 2020, zwróciła szczególną uwagę na rozwój lokalny, w tym rozwój obszarów wiejskich i małych miast, w polityce regionalnej. Za szczególnie ważny uznała instrument jakim jest Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Instrument ten zapisany jest w art. 28 – 31 projektu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) objętych zakresem Wspólnych Ram Strategicznych (WRS).

RKSL jest rozszerzeniem na lata 2014 – 2020 podejścia LEADER, zastosowanego w obecnym okresie programowania w osi 4 Programu Operacyjnego Ryby 2007-2013 (PO Ryby 2007-2013) oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

Wyróżnić należy 7 zasad charakteryzujących podejście LEADER:

1. **Współpraca partnerska** – Lokalna Grupa Rybacka/Lokalna Grupa Działania (LGR/LGD) jest partnerstwem trójsektorowym składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, organizacji społecznych oraz podmiotów gospodarczych;
2. **Lokalne finansowanie i zarządzanie** – LGR/LGD uzyskuje dostęp do środków finansowych, którymi zarządza lokalnie i przeznacza je na wsparcie projektodawców z obszaru swojej aktywności;
3. **Innowacyjność** – podejście LEADER jest swoistym „laboratorium” do testowania nowych rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;
4. **Podejście terytorialne** – Lokalne Strategie Rozwoju swym działaniem obejmują obszar spójny pod względem geograficznym, gospodarczym, historycznym, kulturowym, przyrodniczym, przy pominięciu znaczenia granic administracyjnych;
5. **Podejście lokalne** – oznacza to, że inicjatywa powstania LGR/LGD pojawia się „oddolnie” w społeczności lokalnej;
6. **Podejście całościowe** – podejście to wymaga opracowania przez LGR/LGD całościowego planu działania w postaci tzw. Lokalnej Strategii Rozwoju i realizacji przyjętego planu strategicznego;
7. **Tworzenie powiązań i współpracy** pomiędzy LGR/ LGD dotyczy tworzenia sieci współpracy i wymiany informacji pomiędzy partnerstwami.

Podobnymi założeniami kieruje się rekomendowany przez KE do użycia instrument RLKS, którego podstawowym celem jest (wg założeń Umowy Partnerstwa z dnia 15 stycznia 2013r.) „zwiększenie udziału społeczności lokalnej w programowaniu i zarządzaniu rozwojem danego obszaru. W ten sposób współpraca i wspólne definiowanie potrzeb i problemów oraz propozycji ich rozwiązań prowadzi do spójnego i zrównoważonego rozwoju danego obszaru i powoduje wzrost aktywności lokalnej społeczności oraz przyczynia się do budowania kapitału społecznego.”

Sposób zastosowania RLKS jest podobny jak w podejściu LEADER stosowanym dotychczas w Osi 4 PO Ryby i PROW 2007 – 2013:

1. Społeczność lokalna przygotowuje wielofundusową Lokalną Strategię Rozwoju (LSR), w której określa m.in. cele oraz zasady, w tym kryteria wyboru, projektów służących osiągnięciu tych celów;
2. LSR realizowana jest przez partnerstwo (LGR/LGD) złożone z przedstawicieli trzech sektorów, przy czym żadna grupa interesu nie może mieć więcej niż 50% głosów;
3. Partnerstwo jest odpowiedzialne m.in. za nabór i wybór projektów, które w największym stopniu realizują cele LSR.

Jakiego RLKS oczekujemy na poziomie regionalnym?

Postulujemy stworzenie w RPO i komponencie regionalnym EFS oddzielnej Osi Priorytetowej dla RLKS. Rozwiązanie to umożliwi:

1. Powiększenie, zgodnie z art. 110 Wspólnych Ram Strategicznych, o 10% maksymalnej stopy współfinansowania ze środków Unii Europejskiej dla osi dedykowanej RLKS. Oznacza to, że Oś Priorytetowa RLKS i realizowane w ramach niej działania/projekty w 95% finansowane będą ze środków unijnych a jedynie w 5% ze środków krajowych. W pozostałych osiach stosunek ten wynosić będzie 85% środki unijne a 15% środki krajowe.
2. Osobna Oś Priorytetowa RLKS umożliwi Instytucji Wdrażającej łatwiejsze i bardziej uporządkowane zarządzanie środkami dedykowanymi temu instrumentowi, także w zakresie uzyskania efektu synergii pomiędzy RLKS a Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rozwoju Regionalnego zapisanymi w projekcie Umowy Partnerstwa z dnia 7 czerwca 2013r. postulujemy:

1. przeznaczenie na Oś Priorytetową RLKS 10% alokacji komponentu regionalnego EFS oraz 5% alokacji EFRR oraz wsparcie z EFS i EFRR dla LGR/LGD w postaci tzw. „projektów CLLD” czyli w formie projektów parasolowych i systemowych LGD przy zachowaniu zasady: **1 Partnerstwo - 1 obszar – 1 LSR**;
2. postulujemy również aby narzędziem RLKS objęte zostały gminy wiejskie, miejsko – wiejskie oraz gminy miejskie do 30 tys. Mieszkańców (EFRR, EFS, EFMiR). Pozwoli to na bardziej zintegrowany rozwój lokalny przez tworzenie powiązań miasto – wieś, rozwój lokalnych rynków zbytu, rozwój przedsiębiorczości i miejsc pracy.

Dzięki temu Partnerstwa będą mogły realizować wielofundusowe Strategie Rozwoju Lokalnego wykorzystując w sposób zintegrowany fundusze Europejskiego Funduszu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW), Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) oraz ww. środki.

Oś Priorytetowa RLKS realizować powinna w naszej ocenie realizować następujące priorytety inwestycyjne:

- 9.4. - aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności;
- 9.9 - lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność;

Obok działań wymienionych w projekcie Umowy Partnerstwa z dnia 7 czerwca 2013r. jako szczególnie predestynowane do włączenia w ramy RLKS uważamy:

1. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez zintegrowaną rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich;
2. Wsparcie dla procesów rozwojowych i restrukturyzacyjnych wobec obszarów wiejskich, rybackich oraz miejskich;

3. Poprawa dostępu mieszkańców do podstawowych dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe;
4. Działania z zakresu rynku pracy oraz stymulacja wewnętrznego potencjału gospodarczego;
5. Zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego na rzecz lokalnego rozwoju społeczno - gospodarczego;
7. Wspieranie rozwijania połączeń na linii miasto-wieś

Postulujemy uwzględnienie w ramach Osi Priorytetowej RLKS na Warmii i Mazurach takich zgodnych z Priorytetami Inwestycyjnymi działań (instrumentów interwencji inwestycyjnej) jak:

1. Promocja i rozwój lokalnej przedsiębiorczości;
2. Zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego (e-kultura, digitalizacja tradycji kulturowych) oraz rozwój i promocja turystyki (e-turystyka);
3. Aktywizacja społeczno - gospodarcza społeczności lokalnych poprzez wsparcie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej;
4. Lokalne inicjatywy edukacyjne wspierające uczenie się przez całe życie i kształcenie poza formalne;
5. Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez zintegrowaną rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów rybackich i wiejskich oraz poprzez nawiązywanie relacji miasto – wieś.

Tak zaplanowany zakres instrumentów interwencji pozwoli Warmińsko Mazurskim Partnerstwom na zintegrowane i efektywne wsparcie rozwoju lokalnego obszarów rybackich i wiejskich oraz małych miast.

Chcemy podkreślić, że LGR i LGD Warmii i Mazur są najbardziej doświadczonymi i trwałymi lokalnymi partnerstwami, mają bogate doświadczenie w realizacji działań na zasadach, które obowiązywać będą w ramach RLKS. Wiele z pośród Partnerstw wykorzystując istniejące lub współtworząc nowe struktury aplikowały z dużymi sukcesami o środki, w tym w ramach innych funduszy. Są tym samym przygotowane do zarządzania strategiami wdrażanymi dzięki środkom z różnych funduszy.

To doświadczenie i realne efekty w prowadzeniu oddolnych przedsięwzięć rozwojowych dają pewność, że Partnerstwa Warmii i Mazur poradzą sobie z wyzwaniem zaplanowania i skutecznego wykorzystania środków finansowych zaplanowanych w RPO i EFS jako osobna oś priorytetowa – Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS).

Województwo Warmińsko Mazurskie wpisując w komponent regionalny EFS i RPO odrębną oś RLKS uważamy, że znacznie lepiej wpisze się w Strategię Rozwoju Kraju 2020, której celem strategicznym realizowanym do 2020 r. jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. W tym dokumencie czytamy też o celu rozwojowym jakim jest: poprawa spójności społecznej i terytorialnej. Cel ten zrealizowany może zostać właśnie poprzez działania w ramach RLKS.

Zdając sobie sprawę z napiętego harmonogramu i uwarunkowań związanych z pracami nad Regionalnym Programem Operacyjnym deklarujemy pełną współpracę oraz chęć podzielenia się doświadczeniami z funkcjonowania Partnerstw w celu szybkiego i sprawnego zapisania w dokumentach planistycznych Osi Priorytetowej RLKS. Jednocześnie deklarujemy chęć podzielenia się naszymi doświadczeniami we wdrażaniu strategii i realizacji działań, które podlegały ocenie nie tylko ze względu na zachowanie procedur przy wydatkowaniu środków publicznych ale również zasadzie „zarządzania przez rezultaty”.

Wdrażane przez nas Lokalne Strategie Rozwoju posiadają system wskaźników na podstawie, którego

każda LGR oceniana jest z osiągniętych efektów. Chcemy podkreślić, że jesteśmy jednymi z niewielu podmiotów o tak dużym doświadczeniu w praktycznej realizacji zasady „zarządzania przez rezultaty” i chętnie swoją wiedzę podzielimy się na potrzeby zaplanowania najlepszych dla Warmii i Mazur rozwiązań w dokumentach planistycznych Regionu.

Mamy nadzieję, że zgodnie z intencją Komisji Europejskiej instrument RLKS również na Warmii i Mazurach przyczyni się do zwiększenia udziału społeczności lokalnej w programowaniu i zarządzaniu rozwojem swoich „małych ojczyzn”.

Z poważaniem

Lokalne Grupy Rybackie Warmii i Mazur